

เปลี่ยนกากอ้อยเป็น 'ปุ๋ยหมัก' เพิ่มค่าวัสดุเหลือใช้โรงงานน้ำตาล

แม้จะทำงานเป็นที่ปรึกษาบริษัทผลิตน้ำตาลรายใหญ่ แต่ก็ไม่ได้ทิ้งกลิ่นอายความเป็นเกษตรกรในฐานะหมอดินอาสา จนสามารถคว้ารางวัลหมอดินอาสาดีเด่น สาขาการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก ประจำปี 2551 ของกรมพัฒนาที่ดิน สำหรับ "สุวิรงค์ แก้วเพชร" เกษตรกรหนุ่มไฟแรง แดมควบตำแหน่งกำนันแห่ง ต.ทัพหลวง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี มีแนวคิดสร้างสรรค์ในการนำสิ่งเหลือใช้จากการทำการเกษตรในท้องถิ่นอย่าง "กากอ้อย" มาแปรสภาพเป็น "ปุ๋ยหมักชีวภาพ" คุณภาพชั้นดี เพื่อสร้างมูลค่าและเพิ่มประโยชน์ให้แก่อาชีพทางการเกษตร รวมถึงคืนความสมดุลให้แก่ผืนแผ่นดินที่หล่อเลี้ยงชีวิตได้เป็นอย่างดี

สุวิรงค์ เล่าว่า หลังเรียนจบด้านวิศวกรรมศาสตร์ก็ใช้ความรู้ที่เล่าเรียนมาทำงานอยู่ในโรงงานที่กรุงเทพฯ พักใหญ่ ก่อนหันมาสวมหมวกเกษตรกรเต็มขั้น หลังตัดสินใจกลับบ้านเกิดเพื่อยึดอาชีพปลูกอ้อยส่งโรงงานอ้อย บนเนื้อที่กว่า 20 ไร่ ซึ่งเป็นอาชีพหลักของครอบครัวที่ทำกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ แต่ด้วยพื้นฐานความรู้ดีกรีวิศวฯ จึงมองเห็นมูลค่าของกากตะกอนอ้อยหรือที่เรียกว่า "ฟินเดอร์เค้ก" ซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้มีอยู่เป็นจำนวนมาก น่าจะนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้ จึงทดลองนำมาใส่ในไร่อ้อย ปรากฏว่าดินดีขึ้น จากนั้นจึงได้นำความคิดนี้มาต่อยอด โดยปรึกษากับสถานีพัฒนาที่ดินอุทัยธานี เพื่อนำมาเป็นวัสดุหลักในการผลิตเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ

"หลังทดลองใช้แล้วได้ผล ผมจึงได้แนะนำให้เกษตรกรทดลองใช้บ้าง ซึ่งก็ได้รับการยอมรับเป็นอย่างดี จากนั้นจึงได้จัดตั้งกลุ่มขึ้นภายในหมู่บ้านเมื่อปี 2547 ชื่อว่า "กลุ่มเกษตรกรทำสวน

ปุ๋ยหมักจากกากอ้อยขณะบรรจุกระสอบ

สุวิรงค์อธิบายถึงกระบวนการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพจากกากอ้อยว่า มีส่วนผสมที่สำคัญ ได้แก่ กากตะกอนอ้อยหรือเศษใบอ้อยจำนวน 1,000 กก. มูลสัตว์จำนวน 200 กก. สารเร่งขุ่ยเปอร์ พต.1 ของกรมพัฒนาที่ดิน 1 ชอง ส่วนวิธีการกองปุ๋ยหมัก ขั้นตอนแรก นำเศษวัสดุที่จะใช้ทำปุ๋ยหมัก (กากตะกอนอ้อยหรือเศษใบอ้อย) มากองเป็นชั้นแรกขนาดกว้าง 2-3 เมตร สูงประมาณ 30-40 ซม. ย่ำให้แน่นและรดน้ำให้ชุ่ม ขั้นตอนที่สอง นำมูลสัตว์ประมาณ 50 กก. มาโรยบนชั้นของวัสดุทับให้ทั่วแล้วรดน้ำให้ชุ่ม ขั้นตอนที่สาม นำสารเร่งขุ่ยเปอร์ พต.1 ละลายน้ำรดให้ทั่วกองและขั้นตอนสุดท้าย นำเศษวัสดุที่ใช้ทำปุ๋ยหมักมากองทับแล้วนำมูลสัตว์โรยทับให้ทั่วทั้งผิวน้ำเป็นอันเสร็จเรียบร้อย

การดูแลกองปุ๋ยหมัก ควรรดน้ำสม่ำเสมอไม่ให้กองปุ๋ยแห้งและแฉะจนเกินไป กลับกองปุ๋ยหมักประมาณ 7-10 วันต่อครั้ง เพื่อระบายอากาศและลดความร้อนภายในกองปุ๋ย ทำให้การย่อยสลายเป็นไปด้วยดี ส่วนปุ๋ยหมักที่เสร็จแล้วนำไปใช้ปรับปรุงดินได้ สีของเศษวัสดุจะมีสีน้ำตาลเข้มจนถึงสีดำ ลักษณะของวัสดุจะอ่อนนุ่มและเปื่อยยุ่ย ไม่มีกลิ่นเหม็นหรือจุน ความร้อนภายในกองปุ๋ยจะใกล้เคียงกับอุณหภูมิภายนอก

"ขณะนี้กำลังการผลิตอยู่ที่ครั้งละ 100 ตัน โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 2 เดือน ที่ผ่านมามีปุ๋ยหมักจากกากอ้อยช่วยสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและสมาชิกไม่น้อยกว่าปีละ 1.5 ล้านบาท ส่วนปีนี้คาดว่าจะมีรายได้อยู่ประมาณ 1.2 ล้านบาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับราคาปุ๋ยเคมีเป็นหลัก หากปุ๋ยเคมีแพงปริมาณการซื้อปุ๋ยหมักก็จะมากขึ้น" หมอดิน

เกษตรกรในฐานะหมอดินอาสา ทำให้ สุรวิงศ์
แห้วเพชร ควารางวัลหมอดินอาสาดีเด่น สาขา
การผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก ประจำปี 2551
ของกรมพัฒนาที่ดิน สำหรับเกษตรกรหรือ
ผู้สนใจทั่วไปต้องการความรู้เพิ่มเติมหรือทดลอง
นำปุ๋ยหมักไปใช้โทร.0-5659-6525 หรือ
08-1953-0188 ได้ตลอดเวลา

● สุรรัตน์ อัดตะ ●